

Szám.

gyötök
kettőn
önnü
Bár
mint
lásodat
gosta.
lyen jó
ándor.
vasom.
tok, ha
ra! —
mosabb
k. Csak
ithatod.
ig első
buzgó
Basch
ésőcskén
mű ver-
yan dél-
versírás
na, mert
izikének
llető he-
észi elő-
Berényi
l vettem
ltam. —
olvastam.
olni. —
-írás a h
ndig sza-
s Tier-t
tül irnak.
ch Hedi.
egemléke-
nem csu-
nyt is be-
oztam. —
ok hozzá
számban.

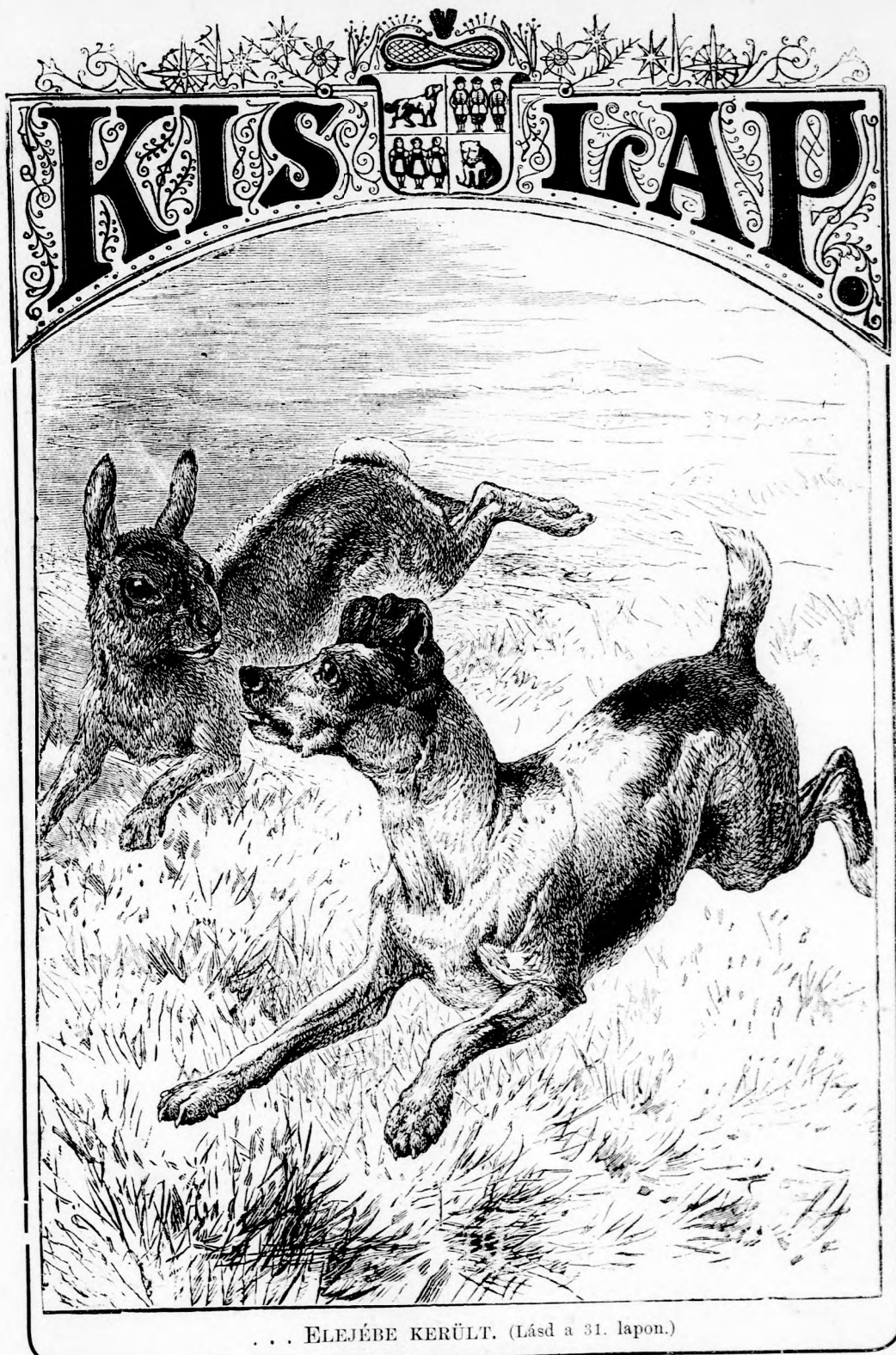
ör u. p.
y Miklós

vehetem
F. b.

k részére.
ka és Józsi

zőkon!
F. b.

henaem-épület.
sten.

... ELEJÉBE KERÜLT. (Lásd a 31. lapon.)

LIII. köt. 2. szám

Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon

1897. január 10-én

EGY JO KIS FIU TÖRTÉNETE.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

GABIKÁÉK lakásának az ablakai a főváros egyik séta-terére nyíltak. A sétatér közelsége nagyon kellemes volt, kivált Gabikának, mert napjában akár hányszor kimehetett, hol rövidebb, hol hosszabb időre szabad levegőre. Játszó társ is mindig akadt a séta-téren; ha más nem, hát Kurucz István, a szálás, tekintélyes rendőr, bizonyosan ott sétálgatott, örködve, hogy pajkos gyerekek kárt ne tegyenek a szép virágokban, bokrokban.

Sétálgatni tehát igen kellemes dolog, de mégis csak akkor, ha az embernek kedve is van sétálgatni. Esőben, szélben, étlen-szomjan, fáradtan órákig járkálni nem éppen mulatságos; és Kurucz uram épp azért nem igen vidám ábrázattal méregette végig a sétatér utjait. Nem sétált most ott senki, mert mind-untalan megeredt az eső és folyvást sivitott a szél; csak a rendőrnek köllött most is ott sétálgatnia, mert a regula nem törődik sem esővel, sem nap-fénnyel. Aki hová ki van rendelve, ott meg köll maradnia az ór-pontján. Kurucz István is hűségesen kitartott az állomásán, de már azt senki sem kívánhatta tőle, hogy jó kedve is legyen. Kinek is lehetne jó kedve ilyen csuf időben?

Kinek? Hát akár Gabikának is. Esik, nem esik: azt ő csöppet sem bánta. No, kivéve ha villámlott és mennydörgött is hozzá. Ezt Gabika szörnyű módon nem szerette s ahányszor villámlott, mindig behunyta a szemét s félre kapta a fejét, mint ha attól tartott volna, hogy épp ott

mellette csap le a mennydörgős mennykő. Most azonban nem dörgött, nem is villámlott. Gabika tehát vigan nézett ki az ablakon.

— Ni, Kurucz bácsi! Várjon csak, mindjárt lemegyek, van valami mondani valóm!

Kurucz bácsi azt nem hallotta ugyan, de az nem volt baj; azért mégis ott várt szépen, mert hát nem mehetett el, még nem telt le az ideje. amikor fölváltják, Gabika sietve csapta fejébe a sipkáját és rohant le a lépcsőn, azaz csusszant le inkább a kar-fán s a világért sem pillantott volna hátra, mert hát ha a mamát találja meglátni, aki talán vissza parancsolja és azt kívánja, hogy ilyen rossz időben nem szabad kimenni. Akkor pedig otthon köllene maradnia. Mert Gabika nagyon szófogadó volt, még pedig a maga jó szántából. Hogy is ne? Hiszen az ő kedves barátja, Kurucz bácsi, az már csak hatalmas férfiú, mégis engedelmeskedik a regulának; Gabikában pedig az a titkos vágy és reménység élt, hogy egyszer valamikor talán még ő is lehet olyan hatalmas rendőr, mint a Kurucz bácsi, akitől mindenki fél, mert nyakon csipi és tömlöczbe kíséri a garázda embereket.

Kurucz bácsi mogorva képe földerült, mikor Gabika közeledett feléje. Mert ha Gabika szerette az ő hatalmas termetű barátját, ez a jó indulata nem vezett kárba: a szigoru rendőr is megszerette a bohó kis fiút, aki naponként ott futkosott csevegett, tréfált és játszott körülötte. A mosolygós képű kis pajtás láttára Kurucz uram megfélekedezett szélről, esőről, kényszerű sétálásról és tréfás komolysággal mondá:

— No's fiatal ember, mi az ujság? Mert az orra hegyén látom, hogy valami jelenteni valója van.

— Van bizony, nagy ujság van! Megjött Borbála néni! És képzelje, Kurucz bácsi, a néni csöppet sem borzasztó, sőt mindjárt nagyon jó barátok lettünk. Már beszéltem is neki Kurucz bácsiról és nagyon csodálkozott, mikor mondtam, hogy Kurucz bácsi igen nagy ember ám, kicsi hiján három méter magas.

— Fiatal ember, nagyot hibázott! Egy egész méterrel megtódított. Ez nem járja. Ha ilyen meséket beszél rólam, akkor tüstént galléron fogom és bekisérem a dutyiba.

— Be ám, ha meg tudna fogni, felelt Gabika nevetve s néhány lépésnyire eliramodott. Én jobban tudok futni. No, próbáljuk meg!

— Nem próbáljuk, mert én most szolgálatban vagyok. És a ki velem incselkedik, mikor szolgálatban vagyok, azt följelentem, aztán hüvösre kerül és nem kap egyebet, mint kenyeret és vizet.

— Nem baj! Majd hozna Borbála néni jó vajás pogácsát. Megigérte, hogy süt és majd hozok kóstolót Kurucz bácsinak is. Meglássa Kurucz bácsi, maga is meg fogja szeretni Borbála nénit.

— Meghiszem, rajtam nem fogna mulni. Csak attól tartok, hogy az ilyen kényes uri dáma nem igen áll szóba a magamforma szegény rendőrrel.

— Ó, a néni csöppet sem kényes. Nem is visel olyan czifra ruhát, aztán meg mihelyt leül és beszélget, mindjárt előveszi a kötését és kötöget, éppen mint a Kurucz néni. Ó, én már nagyon szeretem Borbála nénit.

— Helyes, úgy van rendjén. És most már, hogy itt van az új néni, hát alkalmasint hamar el is fog felejteni minket.

— Kicsoda? Én? Soha! kiáltá Gabika hévvel. Kurucz bácsi és Kurucz néni mindig a legjobb barátaim lesznek. De mi, ott jön!

Borbála néni, ki valamelyik boltban járt bevásárlás végett, a sétatéren keresztül ment haza felé.

— Nénike! kiáltá Gabika már messziről. Nézze csak, itt van az én jó barátom, Kurucz bácsi. És ugy-e, a néni nem olyan kényes, hogy szóba ne állana vele? És, igaz a! Nem is három méter magas, csak két méter, az sem egészen.

Borbála néni mosolyogva hallgatta a fura beszédet és kijelentette, hogy örülni fog, ha megismerkedhetik Gabika jeles barátjával. Mindjárt meg is indult feléje.

— Nézze, Kurucz bácsi, ez a Borbála néni. Ugy-e, nem olyan borzasztó, mint híresztelték?

A rendőr katonásan szalutált, de ugyan csak meg volt akadva, hogy a Gabika furcsa szavai után mit is mondjon az ilyen uri asszonynak. De Borbála néni hamar kiségitette a zavarból, mert nagyot nevetett, aztán nyájasan kezdett beszélgetni Kurucz bácsival, úgy hogy mikor néhány perc múlva elváltak, már úgy látszott, mint ha régi jó ismerősök volnának. Gabika nagyon örült rajta és meg is mondta, mi alatt haza felé mentek a nénival.

— Jaj de kedves volt a néni, hogy olyan nyájasan beszélt az én Kurucz barátommal! Ugy örülök!

— Ugyan mi van rajta olyan nagyon örülni való? kérdé a néni mosolyogva.

— Hogy ne? Én nagyon szeretem a barátaimat és úgy busít, mikor mások lenézik. Mert, tudja néni, ez a Kurucz bácsi nagyon hatalmas, mikor szolgálatban van, de otthon nem gazdag ember. Én már voltam nála . . . egyszer épp ott sétáltam, ahol ő lakik. Kurucz bácsi a kapuban pipázgatott és behívott, aztán nagyon nyájas volt. És Kurucz néni is nagyon jó és barátságos volt, adott tejet meg kenyeret . . . mert, tudja nénikém, vajjas pogácsára nem telik nekik. De, ugy-e, ha szívesen adják, akkor a szegény ember kenyerere is ér annyit, mint a vajjas pogácsa?

Borbála néni szinte meglepetve és meghatottan nézett Gabikára, aztán megsimogatta az arcát.

— Te jó fiúcska vagy, mondá.

— Ó dehogy! felelé Gabika nevetve. Mamácska azt mondja, hogy garabonczás diák vagyok.

— No, meglehet, hogy az is igaz egy kicsit. De én azt nem bánom. Majd elkérlek a mamádtól, hogy hozzám jöhess néhány hétre, akkor bizonyosan nem leszek olyan kedvetlen és szomorú, mint amilyen eddig gyakran voltam.

— Mért szomorú a néni? Én soha sem vagyok szomorú. Az nagyon kellemetlen dolog, látom Annuskán.

— Ki az az Annuska?

— Annuska? Az a virágáros leány, amott a sétatér tulsó oldalán. Jaj, olyan sokszor aggódom miatta, mikor nem tudja eladni a virágait . . . s olyankor nagyon szomorú szegény. Mert a virág elhervad és másnap már senki sem veszi meg, kárba vész, mást kell a kertésznél vennie, pedig nincs ám sok pénze. Én a szobámban

három cserépbe ültettem virágot, hogy majd neki adjam; de ó! . . . azok a virágok olyan esőkönnyösek, olyan lassan nőnek!

— Aki kertészkedni akar, türelmes legyen. De azt hiszem, most haza-jövet láttam a te Annuska pajtásodat; amott a sétatér tulsó sarkán álldogál egy halovány, vézna virágáros leányka.

— Az a! Ó az! És azt hiszem, ernyője sincs; pedig mind-untalan megered az eső. Még bizony megázik!

— Az körül-belől bizonyos. De hát hol is barátkoztál meg oly nagyon ezzel az Annuskával?

— Ó, az furesán történt. Egyszer a labdám oda tévedt a kosárkájába és agyon lapította néhány virágját. Nagyon szomorúan nézett rám, én meg nagyon sajnáltam, hogy kárt okoztam neki. Elmondtam a mamának és a mama adott két tizenkét, ezen aztán megvettem tőle az össze lapított virágokat. Azóta nagyon jó barátok vagyunk. Szeretném tudni, elkeltek-e ma a virágai?

És: illik, nem illik — egyszerre csak megfordult, ott hagyta a nénit a faképnél s elfutott.

A sétatér tulsó oldalán, a kerítéshez támaszkodva, kezében teli kosár virággal álldogált a sápadt képű, szomorú, körül-belől tizenkét éves virág-áros leányka. Csüggeteg arca kissé fölvidult, mikor a már messziről nyájasan integető Gabikát megpillantotta.

Egyikök sem sejtette, hogy az a tiszta, önzetlen jó indulat, melyet egymás iránt tápláltak, egyszer valamikor még milyen fontossá lehet mind-kettejükre nézve.

— No, Annuska, jó vásárod volt-e ma?

(Folytatása a 22. lapon.)

A KIFORDITOTT ERNYŐ. (Lásd a 23. lapon.)

(Folytatás a 20. laphoz.)

— Ó dehogy, ifuracsám! Rossz az idő, az emberek sietnek, félnek az esőtől. Még csak három kis bokrétát adtam el.

— Ejnye no! Már ugyan mit félnek az emberek annyira egy kis esőtől? Azért bizony megállhatnának egy-két percze. Pedig milyen szép kis bokrétáid vannak! És hogy adod?

— Öt krajczár darabja.

— Az már csak olesó! Megállj csak, nekem épp szükségem van ilyen bokrétákra. Hadd lássam, mennyi a pénzem? . . .

Kicsike erszényt húzott elő a zsebéből.

— Egy tizeske . . . és egy . . . kettő . . . öt krajczár. Éppen jó. Három bokrétácskát veszek . . . egyet a mamának, egyet a néninek, egyet meg az öreg Zsuzsa szakácsnénak . . . Juj, az ma különösen zsembes, mert a foga fáj; ilyenkor pedig még borzasztóbb, mint rendesen. Talán elmulik a fogfájása, ha a szép virágot szagolja. És talán mégis csak süt újra vajás pogácsát, mire a régi elfogy. Várj csak, van is a zsebemben, kóstold meg. Nagyon jó!

Szerencsésen elő is kotort a zsebéből két pogácsát és erővel bedugta a szabadkozó leányka kosarába.

— De ifuracsám . . . mindenétől kifosztja magát . . .

— Ó dehogy! Van még otthon . . . Pénzem is több volna, ha nem köllene abba a borzasztó perselybe rakni. Képzeld Annuska, mihelyt apácskától vagy valamelyik bácsitól egy-két tizeskét, vagy csak krajczárkát is kapok, a mama mindjárt megfog: »Gabika, a felét a takarékpör-sölybe!« Gyűlölöm azt a pör-sölyt! Hát te, Annuska?

— Nekem nincs pör-sölyöm, nem volna mit bele rakni. Örülünk, ha megvan a mindennapi kenyérünk. Néha tejsre is alig jut szegény anyámnak, aki olyan nehéz beteg.

— No, csak ne légy olyan szomorú! Majd jobban lesz. Aztán meg az eső sem tart örökké, kisüt a nap, és akkor az emberek inkább vesznek virágot. Lassacsán majd csak megnőnek az én virágaim is, melyeket a te számodra ültettem; Borbála néni azt mondja, hogy türelmesen köll várni. Igaz a! Megjött ám Borbála néni! És nagyon kedves, jó néni. Majd elhozom egyszer ide hozzád, bizonyosan vesz ő is tőled virágot. Jaj, most jut eszembe! Ott hagytam a nénit az utcán, talán még most is vár. Isten veled Annuska, és ne légy nagyon szomorú!

Nehéz az ilyen jó tanácsot követni, mert akinek igazán nagy baja van, hogy ne volna szomorú? És mégis, amint Annuska a haza siető Gabika után nézett, kissé megvigasztaltnak érezte magát.

— Áldott jó fiúcska az a Gabi urfi! szólt magában. Ha sok ember volna ilyen jó szívű, akkor . . .

Nem elmélkedhetett sokáig, mert most igazán nagyon megeredt az eső. Haza köll mennie.

— Nem is bánom. Van annyi pénzem, hogy vehetek anyámnak egy kevéske tejet. Talán csak nincs rosszabbul? . . . Ugy félek! Reggel olyan nagyon gyöngye volt, beszélni is alig birt . . . no, máskor is volt már így és jobban lett. A jó Isten talán most is megsegít. Ó, szegény édes anyám, mennyit szenved!

Szaporán lépegetve haladt egy félre eső külvárosi uteza felé s ott a legrozzantabb

házak egyikében szegényes kis szobába nyitott be. Butor alig volt a szobában. A szegény beteg asszony lassanként mindent eladogatott és most már csak irgalomból türték a lakásban, mert nem tudta a bért megfizetni. Amit Annuska a virág-áruházzal megkeresett, az épp csak az éhen-halástól mentette meg őket Orvosra, patikára nem jutott.

De már nem is volt rá többé szükség. Annuska, amint belépett a szobába, meghökkenve látta, hogy anyja nem fordítja feléje a fejét, nem felel köszöntő szavára. Mozdulatlanul, fakóra vált képpel fekszik ott az ágyon.

Oda rohant. A következő pillanatban zokogva omlott térdre. Anyja nem szenvedett többé, a Mindenható magához szólította.

Annuska árván maradt.

(Folytatása következik.)

A KIFORDÍTOTT ERNYŐ.

(Képpel a 21. lapon.)

*A DANIKA elhetetlen kis gyerek,
Gyámoltalan! Apró bajon pityereg.
Hogy ernyőjét szél koma kifordítá,
A fél falut jajjal teli ordítá.*

*Ugyan, ugyan — legyen eszed, te bohó!
Ha rád hull is, meg nem öl a puha hó.
Ruhácskád is, csizmácskád is jó meleg —
Könnyen bírod ezt a könnyű hideget.*

*Sose zokogj, Dani fiam — ne bánkódj!
Hisz' épségben maradt a te kis szánkód.
Kosaradban ép a bor, a kalács is —
Egyet fordulj s bizton haza találsz is.*

KÉPEK

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.

Egy gyermek-király.

(Képekkel a 24., 25., 28. és 29. lapokon.)

— HA én király volnék!

Tudom, akár hány van köztetek, aki már gondolt ilyen formát. És elképzeli, milyen mesésen szép és jó lehet az, mikor valaki még gyermek, de máris korona van a fején, hatalom a kezében, egész ország hódol neki és győzelmes hadvezérek, bölcs, tapasztalt öreg ország-nagyok tédet hajtának előtte.

Elképzelni szép, de másképp van az a valóságban! Magyar hazánk történetében találunk rá érdekes, bár egyuttal szomorú példát. Volt nekünk hajdanában egy gyermek-királyunk, akinek az uralkodása egyrészt fényes hadi győzelmekről, másrészt gonosz, véres bűnökről nevezetes. Csak hogy a győzelmeket nem gyermek-király aratta, ellenben a véres kegyetlenség bűnét ő követte el.

V. László volt az a gyermek-király. Ötödfél-száz esztendővel ezelőtt élt és uralkodott.

Eleinte biz' ő nem is tudta, hogy király, mert csecsemő gyermek volt, mikor megkoronázták. És hiába koronázták is meg igazában; a magyar nemzet nem is ösmerte királyának, hanem más királyt ültetett a trónra, olyat, aki megtudja védeni az országot a fenyegető veszedelmektől. Mert akkor kezdett a hódító török nagy erővel becsapni Magyarországot déli hűbéres tartományaiiba, és a dicső nevű Hunyadi János akkor már javában harezolt az ellenséggel. Az történt tehát, hogy a csecsemő Lászlót az anyja, az özvegy anyakirályné megkoronáztatta ugyan, de aztán a csecsemő-királyal és a szent koronával külföldre futott, mert az ország rendei a vitéz, lovagias lengyel Ulászlót választották meg királynak. A kiesi gyermek-királynak tehát volt ugyan koronája, de nem volt országa, és mert anyja csak-hamar meg-

halt, tehát a kis László idegen földön maradt Fridrik német császárnál, aki gyámapja volt és fölnevelésére vállalkozott.

De nem sokáig maradt a kis László ország nélküli királynak. Nagy hadi szerencsétlenség érte a magyar nemzetet: a várnai csatában a török keményen megverte a magyar sereget, maga a vitéz Ulászló király is oda veszett, Hunyadi János pedig csak nagy bajjal menekült haza.

Össze ültek az ország rendei, hogy most már mit tegyenek, kit ültessenek a trónra? Voltak hatalmas nagy urak, akiknek mind-egyike a maga számára áhitotta a koronát, de persze egyik sem akarta oda engedni a másiknak. Volt azonban egy férfiú, akiben még is meg-egyeztek volna: a hős Hunyadi János. Am Hunyadi önzetlen, szerény, nemes férfiú volt, aki csak az ország javát akarta. Jól tudta, hogy ha ő ülne a trónra, nem volna békeség, mert az irigy, hatalmas urak folyvást áskálódnának ellene. Pedig arra volt szükség, hogy minden erejüket a fenyegető török ellen fordítsák. Azért tehát maga Hunyadi mondta:

— Tulajdonképen van is már nekünk királyunk, meg is van már koronázva: a kis László. A szomszéd Frigyes császárnál van, hozzuk haza. Most még kicsiny gyermek ugyan, de azon ugy segíthetünk, hogy

amíg felűő, egy érdemes férfiút választunk meg az ország kormányzójának.

Ment is mindjárt fényes követség Fridrik császárhoz, hogy adja ki a kis magyar királyt. Hanem ekkor megint baj támadt. Fridrik császár fufangos, haszonleső ember volt és arra számított, hogy még valamiképen hasznára fordíthatja ő azt, ha a kis magyar király és a magyar szent

korona az ő kezében van. Azt felelte tehát:

— A kis László király már meg van koronázva, tehát nem szükséges újra megkoronázni. Még kis gyermek, anyja is reám bizta, tehát én fogom fölnevelni. Majd ha felnő, haza küldöm hozzátok. Addig is hódolhattok neki.

Nem tetszett ez a büszke magyar uraknak és a hatalmas Ujlaky így szólt:

— En ugyan nem hódolok neki! Nem bizonyos az, hogy királyom lesz az a gyermek!

A kis László király ekkor négy éves volt és per-

sze semmit sem tudott róla, hogy milyen viták folynak róla. Még ha megmondták volna is neki, bizonyosan meg nem érti, hogy már volna országa is a koronához; de most meg a gyámapja nem ereszti az országába. És ha megérti is, gyöngye gyermek létére mit tehetett volna erőszakos gyámja ellen? Nem ért biz' ő neki a király-volta akkor semmit.

V. LÁSZLÓ KIRÁLY.

választunk

etség Frid-
kis magyar
aj támadt.
uleső em-
y még va-
ő azt, ha
gyar szent
az ő ke-
van. Azt
tehát:

a kis László
már meg
koronázva,
nem szük-
jra megko-
i. Még kis
ek, anyja is
bizta, tehát
om fölne-
Majd ha fel-
za küldöm
ok. Addig
ódolhattok

n tetszett
üszke ma-
uraknak és
mas Ujlaky
t:

En ugyan
dolok neki!
bizonyos az,
királyom
a gyermek!
kis László
ekkor négy
olt és per-
ogy milyen
egmondták
nem érti,
a koroná-
apja nem
megérti is,
etett volna
ért biz' ő
it.

Hanem otthon a magyar rendek nagy haragra lobbantak Fridrik császár ellen. Kimondták, hogy a kis Lászlót ismerik királyuknak és fegyverrel fogják kiszabadítani, haza hozni. Addig pedig, míg a kis

király felnő, Hunyadi János legyen az ország kormányzója.

Hozzá is látott Hunyadi azonnal, hogy a kis királyt kiszabadítsa. Haddal tört rá Fridrik császárra és oly keményen szorou-

HUNYADI JÁNOS VÉRTES ALAKJA. Régi rajz nyomán.

gatta, hogy ez megszeppenve alkudozni kezdett. Az alkuban pedig nagy mester volt. Huzta-halasztotta, csürte-csavarta a dolgot addig-addig, míg Hunyadinak egyéb, sürgetőbb dolga akadt: az ország megvé-

delmezése a töröktől. Mert a török egyre sürübben és egyre nagyobb erővel támadott, Hunyadi pedig úgy vélekedett, hogy a gyermek-királynak úgy sem veszi hasznát a csatában, hát egyelőre csak marad-

jon ott a gyám-ajjánál: majd ő, Hunyadi, gondját viseli az országnak.

Meg is tette: fényesen, dicsően csatázva és nagy diadalokat aratva a törökön. A büszke II. Mohamed szultán azt hirdette:

— Csak egy Isten van az égben és csak egy ur lesz a földön, én Mohamed!

A kis László király trónját hamar el is foglalta volna, ha nincs a hős Hunyadi. De Hunyadi csuffá tette a hatalmas szultán büszke hetvenkedését s hűségesen megvédelmezte, bölcsen kormányozta az idegenben élő gyermek-király számára az országot.

Az évek multak és lassan-lassan a kis László királyból nagyocska flu lett, aki már ugy körül-belül megérthette a fontosabb dolgokat is. Már tizenkét éves volt és ekkor történt valami, amiből a kis királynak is, az országnak is nagy szerencsétlensége származott.

Volt ugyanis a gyermek-királynak egy anyai nagybátyja, Czillei Ulrik: gonosz, önző, hatalomra vágyó férfiú. Ez most kezeibe akarta kaparítani a kis László királyt, arra számítva, hogy a tapasztalatlan fiú mellett ő lesz az igazi uralkodó. A nemes, bölcs Hunyadi János jól látta a veszedelmet, ismerte a gonosz lelkű Czilleit, aki már előbb is sok bajt okozott az országban. Ezért ellenezte is a tervet és inkább azt kívánta, hogy a gyermek-király maradjon tizennyolcz éves koráig Fridrik császárnál, aki fortélyos ember ugyan, de különben komoly, szigorú gondolkozású férfiú és jó erkölcsökben fogja az ifju királyt fölnevelni. Ámde a Czillei ravaszsága győzött, a fiatal László is unta a gyámajja szigorúságát és vágyódott nagybátyjához, aki váltig biztatta, hogy nála bezzeg egészen más dolga lesz, végre igazi király lesz. És Fridrik császár, megeléglvén a sok zaklatást, átadta az ifju László királyt Czilleinek.

A tizenkét éves király ekkor még ártatlan és nemes gondolkozású volt. Nem csak Magyarország, hanem Csehország és az osztrák herczegség is őt illeté, tehát

kérdezték, hol akar lakni: Budán-e vagy Bécsben vagy Prágában? Azt felelte:

— Magyarországon születtem, magyar király vagyok, tehát Magyarországon illik élnem.

Igen, ha a gyermek-ész elég volna olyan fontos helyen, amilyen a királyi szék! A fiatal László király bizony egyelőre nem jött haza az ő magyar országába, mert az álnok Czillei nem akarta. És László csak-hamar csupán azt tette, amit gonosz nagybátyja tanácsolt. Hogy is ne? Mikor olyan jó dolga volt mellette! A nagybátyja nem untatta holmi tanulással, nehéz gyakorlatokkal, hanem reggeltől estig, nap nap mellett folytonosan egyik mulatságból a másikba sodorta, kábitó borokat is adott neki és mindent amit szeme-szája megkívánt. Elszoktatta még a komoly gondolkozástól is. Lászlónak ez nagyon tetszett, mert gyermek volt ő is: azt hitte, az a jó, ami pillanatnyira kedves neki. Hogy mi lesz abból, aki így növekedik, arra nem gondolt. Hajh! Magának is, másnak is veszedelmes a gyermek-király!

Czillei Ulrik, mikor már egészen hatalmába kerítette a gyöngye kis királyt, még többre vágyódott: ő akart parancsolni Magyarországon. De jól tudta, hogy valameddig a hős és bölcs Hunyadi János él, addig minden ármánykodása hiába való. Azt eszelte hát ki, hogy Hunyadit elteszi láb alól; még pedig László király segítségével. Elkezdte tehát vádolni a kis király előtt Hunyadit, hogy ez nem igazi hűve, hogy Hunyadi maga akar király lenni, hogy meg is ölné Lászlót, ha ez Budára menne.

Megrettent az oktalan, a sok féktelen mulatságtól gondolkozni nem tudó gyermek-király és nagybátyjától kért tanácsot, mit tegyen?

— Meg köll előzni! felelé a gonosz Czillei. Meg köll ölni Hunyadit! Mivel pedig ott Magyarországon nem lehet hozzá férni, tehát királyi paranccsal ide hívod osztrák földre és itt én majd elbánok vele.

És László király belé egyezett, hogy megöljék nagy hadvezérét, aki annyi csatában ontotta véréit hazájáért és királyáért és hosszú évekig bölesen, önzetlenül kormányozta László helyett az országot. Nemde? — szörnyű a királyi hatalom oktan gyermek kezében!

Csak hogy Hunyadi élesebb eszü volt, hogysen bele ment volna a kelepcebébe. Azt is jól tudta, ki és miként ármánykodik ellene. Megjelent a kijelölt találkozó helyen, de fegyveres vitézekkel és ő ejtette hatalmába Czilleit. Ám csak ezt mondta neki:

— Törbe akartál csalni, meg akartál ölni. Most hatalmamban vagy, megölnélek és meg is érdemelnéd. De nem mocsokolom be kezemet a véreddel. Menj, de óvakodjál, hogy többé ilyen módon szemem elé ne kerülj!

És a nagy lelkű Hunyadi nem táplált haragot kis királya ellen, hanem újra a maga fontos, nagy dolga után látott; hadba készült a török ellen. Mert a török most minden eddiginél nagyobb sereggel fenyegette Magyarországot. Sokáig készült a szultán a nagy hadjáratra, de Hunyadi sem rakta ölbe a kezét, és hűségesen támogatta őt barátja: Kapisztrán János szerzetes. Ez az egyszerű szerzetes olasz származású volt, de lelke egész hevélvel buzgókodott, hogy Magyarországot a pogány török ellen megvédeni segítse. Hatalmas szónoklataival föllelkesítette a népet, az ő szavára seregestül gyűltek a fegyverfogható férfiak Hunyadi táborába.

Szerette volna az ősz hadvezér, Hunyadi János, ha maga az ifjú király is táborba száll, mert ez nagyon buzdította volna a sereget. László király ekkor már tizenhat éves volt, tehát meg is tehetné volna. De biz' ő kényelmesebbnek találta, hogy Czilleivel együtt elosonjon Budáról ahol ekkor már jó ideje tartózkodott. Éretlen elmével helyesebbnek vélte, hogy ő Bécsben mulasson, mialatt a trónját, országát mások védik meg.

Meg is védték Hunyadi és Kapisztrán. A szultán 150,000 főnyi roppant haddal érkezett az ország határára és megszállta Nándor-Fejérvárt (a mai Belgrádot), mely akkor a legerősebb és legfontosabb magyar végvár volt; ha az ellenség ezt elfoglalja, nyitva előtte Magyarország. Háromszáz ágyuval lövette-törette a szultán Nándor-Fejérvár bástyáit és falait és végül rohamra küldte seregét. Egész nap folyt a kemény, véres harca. A török már benyomult az alsó városba és kezdett fölhatolni a felső várba. Egy óriási termetű török már föl is jutott a bátsyára és ki akarta tüzni a tövök hadi jelvényt. Láttva ezt egy jeles magyar vitéz, Dugovics Titusz, és birokra szállt a törökkel. Sokáig viaskodtak, de nem birtak egy-mással. Ekkor Dugovics hirtelen átkarolta ellenfelét s vele együtt leugrott a bástyáról a mélységbe. Hősiesen harczoltak mindenütt s végre vissza verték az ostromlókat, aztán üzni kezdték és estére már Hunyadi támadta a török tábor, el is foglalta és az egész roppant török sereget szét verte. Huszonnégy basa és 50,000 török esett el, 300 ágyu és tömérdek kincs jutott a magyarok kezébe, a szultán pedig, maga is sebesülten, serege maradványával esze nélkül futott. És azután esztendőkre elmúlt tőle a kedve, hogy Magyarországot megtámadja.

Ország-szerte nagy volt az öröm a fényes győzelem hírére. De csakhamar szomorúság követte, mert a nagy hadvezér, Hunyadi János, néhány héttel e győzelem után meghalt.

Volt azonban valaki, aki örült ennek: Czillei. Most már elérhette nagyra-vágyó czélját. A gyöngye fiatal király ki is nevezte mindjárt kormányzónak és azután mind a ketten elutaztak Nándor-Fejérvárra, hogy megtekintsék a nagy győzelem helyét. Az álnok Czillei azonban ismét gonosz tervet forralt. Tudta, hogy a nagy Hunyadi Jánosnak két fiát, Lászlót és Mátyást, a magyar nemzet rendkívül szereti és kivált a nagyobbik, László, aki már jeles vitéz fia-

(Folytatása a 29. lapon.)

KAPISZTRÁN JÁNOS.

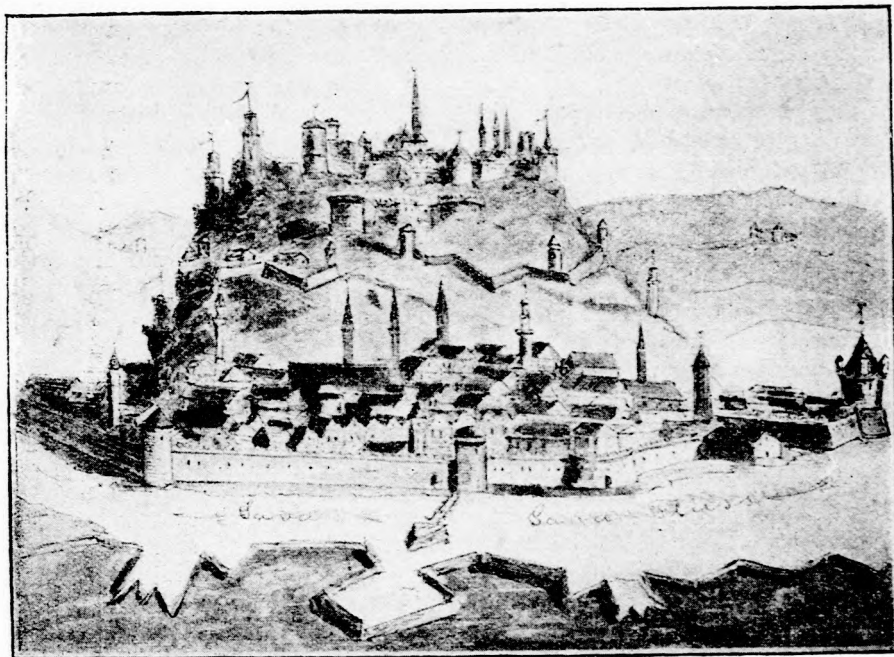
(Folytatás a 27. laphoz.)

tal férfi volt. nem fogja engedni, hogy ő, Czillei, kedvére gazdálkodjék a király nevében. Eltökélte tehát, hogy kipusztítja a Hunyadiakat. Meg is írta rokonának, György szerb vajdának.

»Küldök majd neked két labdát (a két ifju Hunyadi fejét) melyekkel kedvedre labdázhatsz.«

De Hunyadi László és barátai megtudták a gonosz tervet, elfogták a levelet és mikor Czillei a királlyal Nándor-Fejérvárra érkezett, számon kérték. Czillei hetykén szembe szállt, kardot rántott, mire a felbőszült magyar urak rárontottak és megölték.

A gyöngye fiatal király nagyon megrémült, mikor híret hallotta nagybátyja halá-

NÁNDOR-FEJÉRVÁR A TIZENÖTÖDIK SZÁZADBAN.

lának. De Hunyadi László megnyugtatta, mert fölfedezte előtte Czillei minden gonoszságát és László király nem csak megbocsátott Hunyadi Lászlónak és barátainak, hanem esküvel is megfogadta, hogy soha sem fogja megtorolni nagybátyja halálát. Annyira megszerette a két fiatal Hunyadit, hogy testvéreikül fogadta, bibor ruhába öltöztette őket és Hunyadi Lászlót főtár-

nok mesterré nevezte ki. És együtt tértek vissza Budára.

Ez hát így nagyon jól indult. Ámde László király nem tudott állhatatosan megmaradni a jóban. Tizenhét éves volt ekkor, tehát félig még gyermek, ámbar a gyermeknek nem való sok mulatságtól, kicsapongástól korán előregegett; elaggott képű, satnya, vézna, félénk volt, gyerek-ésszel.

Ijedezett, semmit sem tudott jól megmondolni. Természetesen nem is birt tekintélyre jutni a büszke vitéz magyaroknál, hanem annál inkább szerették őt a ravasz haszonlesők, akik ármányos beszéddel akár mit is elhitettek vele.

Sokan voltak pedig a Hunyadi-család ellenségei és ezek folyvást így beszéltek az éretlen elméjü ifju királyhoz:

— Nézd azt a Hunyadi Lászlót! Mily büszkén lovagol Budavára utcáin és a nép mint ujjong neki, mint ha ő volna a király! Téged, ó király, ha látnak is, alig akarnak észre venni. Ez a Hunyadi László veszedelmes ember, király akar lenni. A nagybátyádat Czilleit, már megölte; téged is meg fog ölni, hogy a trónodra üljön.

Es az oktalan ifju hallgatott az ilyen beszédre. Valami ürügy alatt maga elé hívatta Hunyadi Lászlót, elfogatta és minden ok nélkül, minden törvénytárs nélkül, halálra ítélte és rögtön le is fejeztette! Kivégeztette a jeles fiatal vitézt, ártatlan fiát annak a nagy Hunyadi Jánosnak, aki annyi győzelmes csatában védte meg az országot és a király trónját!

Az egész ország fölzudult a szörnyű büntett és rut hálátlanság miatt. Lázongani, fegyverkezni kezdtek mindenfelé. Most aztán igazán volt oka László királynak az ijedelemre. Meg is bánta oktalan kegyetlenségét, de már későn. Menekülnie köllött az országból. Csehországba ment, amelynek szintén ő volt a királya s ahol az ő nevében Podiebrad György kormányzott. Ez a Podiebrad pedig már rég azon törte a fejét, hogy ő maga legyen a király. Ennél szállt meg az ifju László király, és itt elérte sorsa: hirtelen megbetegedett és meghalt, tizenhét éves korában. Megmérgezték. Es Podiebrad cseh király lett.

A magyar nemzet nem siratta az oktalan, gyámoltalan gyermek-királyt. Helyébe a nagy Hunyadi János lángeszű fiát, az ártatlanul kivégzett Hunyadi Lászlónak testvér-öccsét, Mátyást választották meg királynak és Mátyás uralkodása alatt a

magyar nemzet aztán olyan dicső korszakot élt, hogy hírét, fényét évszázadok mulatával még ma is emlegetjük.

A SZÁMITÓ EB.

(Képpel a czimlapon.)

AZ állatok közül kivált a kutyát lehet sokféle ügyes mesterségre megtanítani, amellyel aztán mulattat, néha szinte bámulatba ejt. De talán még érdekesebb, mikor az eb a maga esztől végez olyan dolgot, mely nyilván mutatja, hogy okos kiszámítással cselekszik. Ilyennek voltam a nyáron a szemtanuja, midőn egy jó barátomnál falun időztem.

Kisétáltunk a mezőre s velünk jött barátomnak a kutyája is. Nem vadász-eb volt, nem is valami különösebb fajta, de fürgé, vidám, ügyes állat.

Amint sétálgatunk, hirtelen nyul ugrik föl egészen közel. Fegyver nem volt nálunk, hát csak úgy tréfából a kutyát uszítottuk rá.

— Rajta, Filler! Fogd meg!

Nem gondolhattunk rá komolyan, hogy Filler utól érhesse a gyors lábu nyulat; hiszen nem agár. Amde filler komolyan fogta a dolgot és teljes erejéből a tapsifüles után iramodott, csak hogy igen kevés kilátással, mert a nyul mind-inkább előnybe jutott; látni való volt, hogy a kutya utól nem érheti.

Es Filler maga is belátta ezt. Egyszerre csak megállapodott, de a következő pillanatban már ismét teljes erejéből futott, csak hogy nem a nyul után, hanem oldalt kanyarodva, egyenesen keresztül a mezőn. Eleinte nem értettük, hova fut; de csakhamar meglepetve tapasztaltuk, hogy Filler gyorsabban és jobban kiszámította a dolgot, mint mi. A nyul ugyanis néhány másod-percz mulva a folyóhoz jutott és semmi kedve és bátorsága sem levén a vízbe ugrani, a nagy félkörben kanyarodó folyó mentén futott tovább; Filler pedig egyenesen keresztül vágta a nagy félkört, tehát a rövidebb uton kerülhetett a nyul elejébe,

an dicső korszak
évszázadok mul-
tik.

EB.

t a kutyát lehet
terségre megta-
mulattat, néha
talán még érde-
ga esztől végez
a mutatja, hogy
szik. Ilyennek
nuja, midőn egy
em.

velünk jött bará-
n vadász-eb volt,
fajta, de fűrge,

elen nyul ugrik
nem volt nálunk,
kutyát uszított-

meg!
komolyan, hogy
ors lábú nyulat;
fillér komolyan
erejéből a tapsi-
hogy igen kevés
ül mind-inkább
olt, hogy a kutya

ta ezt. Egyszerre
következő pilla-
erejéből futott,
in, hanem oldalt
esztül a mezőn.
va fut; de csak-
ltuk, hogy Fillér
ámitotta a dol-
ugyanis néhány
yóhoz jutott és
nem levén a vízbe
kanyarodó folyó
lér pedig egye-
agy félkört, tehát
tt a nyul elejébe,

bár nem tudott olyan gyorsan futni, mint
a tapsi-füles.

Számítása egészen jól be is vált: ele-
jébe került (Lásd a képet a czimlapon.) a
nyulnak és nyakon csiphette — volna.
Csak hogy Fillér nem volt gyakorlott va-
dász-eb, hát biz a nyulacska egy nagy szök-
kenéssel keresztül ugrott rajta és az egye-
nes uton most már gyorsan elillant. Fillér
nem is üzte sokáig. Bizonyosan belátta,
hogy most már hiába erőlködnek.

KOCZKA-REJTVÉNY.

— Vízszintes és merőleges irányban egyazon
eredményt szolgáltatja. —

A	A	A	A	= ragadozó állat.
F	K	K	K	= történelmi idő.
NY	O	O	Ó	= gyümölcsöt árul.
Ó	R	R	R	= nemes ércz.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja
jutalom-nyereményül a következő művet:

„Aesopus tanulságos meséi“.

Száz tizennégy mese, számos fa-metszetű ábrával,
díszes kötésben. (A „Forgó bácsi könyvtára“
czimű sorozat egyik önálló kötete.)

HAMIS SZOMSZÉD.

— A »Kis Lap« színes műmelléklete. —

KGÉSZ éjjel esett a hó, de reggelre ki-
tisztult, Benczikének nagy örömére.
Beszolt a szomszédba:

— Játshatunk már hó-labdával! Gyere
Ninka!

Ninka sem volt ellensége a vidám játé-
nak. Lövöldözték egymást és nagyot nevet-
tek, ha egy-egy hó-bomba jól célba talált.
De Ninka aztán így szólt:

— No, most már elég! Iskolába köll
mennem.

— Még nem mehetsz, még adósod vagyok
két bombával. Azt meg köll kapnod.

— Majd máskor!

— Nem máskor! Ha elmegy, tessék!
Majd kijösz és akkor megkapod.

— Akkor már nem szabad. Akkor már
rajtam lesz a szép felöltöm, sipkám. Ma-
mácska nem szereti, ha a szép ruháimat
rongálom.

— Bánom is én!

Ninka bement, szépen felöltözött és
megindult. Óvatosan körül nézett és öröm-
mel tapasztalta, hogy a szomszéd Benczike
eltávozott, nincs mitől félnie.

Pedig dehogy távozott! Ott leselkedett
a vastag fa mögött és oly buzgón gyurta
a hó-labdákat, hogy még a sipkája is
leesett a fejéről. Nem törődött vele s
amint Ninka gyanutlanul elhaladt, a garázda
kis pajtás egyszerre csak hátba, fejbe püf-
fentette a hó-golyókkal.

— Ejnye, Benczi! kiáltá Ninka boszu-
san. Mondtam, ne tedd csuffá a ruhámat!
Ez már gonosz pajkosság!

Benczi kár-örvendőleg nevetett, de Ninka
nem vette tréfára a dolgot, hanem vitézül
neki iramodott. Tőle talán nem ijedt volna
meg, de ott volt Puncsi is, a Ninkáké bator
kis kutyája s most ez is mérges kaffogás-
sal Benczire rohant. Bizonyosan bele is
harap a lábába, de Benczi nem várta meg,
hanem hősiezen elfutott. Ninka aztán nem
üldözte, ment szépen tovább az iskolába.

Már az iskola kapujához ért, mikor észre
vette, hogy Puncsi még folyvást követi,
még pedig a fogai közt tartva valamit.

— Mi az, Puncsi? Ni! A Benczi sip-
kája!

Az ám! A szemfüles Puncsi, a földön talál-
ván a sipkát, fölkapta és vitte. Ninka elvette
tőle, de már nem térhetett haza, hát ma-
gánál tartotta.

— No, meg lesz Benczi akadva! szólt
nevetve.

Meg is volt. Mert vissza tért a sipkájáért,
de nem találta és ugyancsak bíra fordult
a kedve. Nem mehetett iskolába. Már azt
hitte, hogy elveszett a sipka, ki is kapott

apától, és csak délben jött rendbe a dolog, mikor Ninka nevetve adta vissza a sipkát és elmondta a történetét.

— Ebbe ugyan bele buktam! sóhajta Benczike. Máskor inkább mértéket tartok a játéokban.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LI. köt. 26-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

Nagy-Kálló.

Helyesen fejtették meg: Kubinyi Gyula, Szüts Marianne és Ilus, Benkó Jenő, Angermayer Béla, Schwarz József és Béla, Mérey Ágosta, Schönberg Irén, Steuer Loránt, Bódy Ödön, Hana Mariska, Gajári Erzsébet és István, Diémár Kálmán, Grubits Mariska, Farkas testvérek, Schoedl Miczike és Ervin, Strausz Bandi (részben), Armuth Erzsébet, Réta Vilma és Miczi, Kristóffy Erzsébet és Andor, Berényi Irmuska, Solymossy Lajos, b. Apor Pista, Braun Margit, Kövesi Rudi, Badics Gizella, Fromm Hermina, Francke Janka, Strasser József, Ruff Pauluska, Pick Marczel, Imre és Egon, Tyroler Lujza, Peláthy György (gondosabban írj! *F. b.*), Wettstein János, Lipovniczky Ernő, Könyöki Ilona, Taubner Margit, ifj. Kőrösi Károly, Przybilla Jenő, Ilosvay Lajos, Heller László, Vállas Ilonka és Irénke, Vadas Zoltán, Stancsa testvérek, Glückseel Irénke és Rajnárdka, Szegő Irma, Krausz Géza, Záborszky Mariska és Dezső, Kann Lenke, Tobisch Ili és Irén, Simon Béla, Fazekas Ida és Piroška, Gyurkovich Dódi és Béla, Bolyó Pálma és Károly, Glósz Irma, Kanitzer Pista, Agulár Olga, Zorkóczy Atala, Kresz testvérek, Bornemisza József, Dessewffy Sárika és Ilona, Danielisz Jenő, Mándy B. (ugy emlékszem, már megjegyeztem, hogy a »Baba« nem név s az ilyen családi bevezető neveket nem közölhetem, tehát igazi nevedet ird a soraid alá. *F. b.*), Graner Stefike és Márta, Kállay Miklós, Hajnik Ilonka és Imre, Sier Friczi, Barkóczy István és György, Glöckner Rudolf, Fischl Izabella, Bogay Ernő, Angyal Irma, Urszinyi Ilona, Haydin István, Andreánszky István és Klárika, Vataj Miczi, Novák Sára és Lili, Sztányi Matild, Nagy Iduska, Heszke Irmus, Szent-Ivány Carla, Koronhály Zoltán, Weisz Erzsike, Krivány Dini és Jankó, Weisz Béla, Szarvady Jenő.

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertes lett *Bódy Ödön*. *Rác-Kéven* kinek a jutalom-könyvet (»Gyermek-álmok«, színes képes-könyv, *Kozma Andor* verseivel) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LI. köt. 25-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Simon Béla, Tobisch Ili és Irén, Urszinyi Ilona, Fazekas Ida és Piroška, Kresz testvérek, Fischl Izabella, Ercz-man Etel és Heléna.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Régibb s új kis olvasóim

részeről még folyton nagy számmal veszem az új-év alkalmából hozzám küldött szerencse-kívánatokat. Hálás szívem képes arra, hogy mindnyájukat bele foglaljalak: de az én posta-rovatom bizony szűkre van mérve, s ezért mind a hányótokat együvé foglalalak, és egyenkint külön-külön vegyéték ki belőle az én nagy örömemnek és hála-érzetemnek nyilvánítását. A szeretet s ragaszkodó hűségnek ezen jelei büszkévé tennének, ha szívemből a büszkeséget ki nem szorítaná a boldogság, hogy annyi s olyan lelkes gyermekkel hétről hétre találkozhatom a »Kis Lap« tüzhelye körül. Az is kedvesen esik, hogy a »Kis Lap« naptára osztatlan tetszésre talál nálatok. Váltig a tiétek

Forgó bácsi.

*

Boross Andris. A »Rabszolga-karacén« méltán nyerte meg tetszésedet. Az most egyike a legkapósabb ifjúsági olvasmányoknak. — **Weisz Erzsike.** Az angol és francia szokás, mely a társadalmi érintkezés szabályait az egész művelt világra kötelezővé tette, azt követeli, hogy minden leányka »kisasszony«, minden fiú »úr«. Ha terhedre van a név, írj a kiadó-hivatalnak, s az a példányod czimszalagjáról el fogja tüntetni. — **Kovács Dénes.** Kéréseddel az Athenaeum könyvkiadó hivatalához fordulj. Pompás osztályozásodnak én is örvendek. — **Rätz Ottó.** A hozzám intézett versikédben kifejezett jó kívánásokért fogadd külön köszönetemet. Ha a kedvező szerencse egyszer a ti szép várostokba viszen: de hogy mulasztom el, hogy az én Ottó barátomat meg ne látogassam. — **Wagner Eveline.** *Jókai Mór* több a jeles újságirónál. Ő a mi legnagyobb íróink egyike. De ezen még könnyű volna változtatni, csak az egyes szavak jelentősége ellen ne volna kifogásom. P. o. mi is az az »ór«? Se nem óra, se nem orr. Különben ügyesen szerkesztetted meg a rejtvényedet. Majd tán még segítek rajta. — *Több levélről a jövő számban.*

JO SZIV.

Az éhező és fázó iskolás gyermekek részére: *Posner Olga* 50 frt.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozón!

F. b.